

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ભારત સરકાર

વી.

જી લિમ્બદરી રાવ અને અન્યો

૨૨ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૪

[કે. જી. બાલક્રિશનન અને ડૉ. એ. આર. લક્ષ્મણન, ન્યાયમૂર્તિઓ]

સેવા કાયદો:

આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) નિયમન, ૧૯૯૭-નિયમન
૪-આઈ. એ. એસ. ના પદ પર પસંદગી દ્વારા નિમણૂક-વર્ષ ૨૦૦૨ માટે
પસંદગીની યાદી તૈયાર કરવી-સરકારી આદેશમાં અજાણતાં વર્ષ ૨૦૦૧ તરીકે

ઉદ્દેશ કરવામાં આવ્યો છે-અધિકારીઓની લાયકાત ૧/૧/૨૦૦૨ માંથી ગણવામાં આવે છે-વર્ષ ૨૦૦૧ માટે પસંદગીની સૂચિને ધ્યાનમાં રાખીને ૧/૧/૨૦૦૧ માંથી લાયકાતની ગણતરીની માંગ કરતી નિમણૂક માટે અધિકારીનો દાવો-ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવેલો દાવો-ઉચ્ચ અદાલતે દાવાને આ આધાર પર મંજૂરી આપી કે અધિકારીઓની લાયકાત ૧/૧/૨૦૦૧ માંથી ગણવામાં આવે છે-અપીલ પર જણાવ્યું હતું:અધિકારી નિમણૂક માટે વિચારણા માટે હકદાર નથી-પસંદગી નિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર અધિકારીઓની લાયકાતની ગણતરી જે વર્ષમાં એસ. સી. એમ મળે છે તે વર્ષમાં ૧લી જાન્યુઆરી એટલે કે વર્તમાન કેસમાં ૧/૧/૨૦૦૨ થી કરવામાં આવે છે.

રાજ્ય સરકારે આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) નિયમનો, ૧૯૯૭ હેઠળ આઈ. એ. એસ. માં નિમણૂક માટે વર્ષ ૨૦૦૨ માટે બિન-રાજ્ય સિવિલ સેવા અધિકારીઓની પસંદગી યાદી તૈયાર કરવા માટે તેના તારીખ ૨૫.૧૦.૨૦૦૧ ના પત્ર દ્વારા યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશનને જરૂરી દરખાસ્ત મોકલવાનો નિર્ણય લીધો હતો.પત્રના વિષય શીર્ષકમાં '૨૦૦૨' ને બદલે '૨૦૦૧' અજાણતાં આપવામાં આવ્યું હતું.જો કે, પત્રની સામગ્રીમાં વર્ષ '૨૦૦૨' તરીકે યોગ્ય રીતે આપવામાં આવ્યું હતું.પસંદગીના નિયમો અનુસાર, ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરનારા અધિકારીઓ નિમણૂક માટે

વિચારણા માટે પાત્ર ન હતા.પ્રથમ પ્રતિવાદી, જેણે ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હતી, તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો ન હતો, તેથી તેણે વહીવટી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અરજી દાખલ કરીને આ આધાર પર નિમણૂક માટે તેના પર વિચાર કરવા માટે નિર્દેશ માંગ્યો હતો કે પત્રને ધ્યાનમાં રાખીને પસંદગી સૂચિ ૨૦૦૧ માટે હતી, અને તેણે ૧/૧/૨૦૦૧ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી ન હતી.ટ્રિબ્યુનલે તેમની અરજી ફગાવી દીધી હતી.ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ પ્રતિવાદીની રિટ પિટિશનને આ આધાર પર મંજૂરી આપવામાં આવી હતી કે અધિકારીઓની લાયકાત ૧/૧/૨૦૦૧ માંથી ગણવામાં આવશે.એટલે વર્તમાન અપીલ.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠેરવ્યું :પ્રથમ પ્રતિવાદી પાત્ર નથી અને પસંદગી દ્વારા આઈએએસના પદ પર નિમણૂક માટે તેના નામ પર વિચાર કરવા માટે હકદાર છે.આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) નિયમો, ૧૯૯૭ ના નિયમન ૪ ને ખોટી રીતે ટાંકીને પ્રથમ પ્રતિવાદીની રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપવામાં ઉચ્ચ અદાલત યોગ્ય નથી.દસ્તાવેજો પરથી જાણવા મળે છે કે ભરતી વર્ષ ૨૦૦૨ માટે દરખાસ્તો તે વર્ષમાં પ્રાપ્ત થઈ હતી અને અધિકારીઓની લાયકાતની ગણતરી પસંદગી નિયમનની જોગવાઈઓ અનુસાર ૧લી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૨થી કરવામાં આવી

હતી.ઉચ્ચ ન્યાયાલયનું નિરીક્ષણ કે અધિકારીઓની લાયકાતને ૧/૧/૨૦૦૧ માંથી ગણવામાં આવે છે તે નિયમો અને નિયમોનું ખોટું અર્થઘટન છે અને આ અર્થઘટન યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી સમગ્ર પસંદગી પ્રક્રિયાને માત્ર રાજ્ય સરકાર માટે જ નહીં પરંતુ તમામ રાજ્ય/કેડર માટે પણ નિર્ણયક બનાવશે જ્યાં પસંદગી નિયમો હેઠળ પસંદગી કરવામાં આવી છે.ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા નિયમોનું અર્થઘટન એ નિયમો અને વિનિયમોના અર્થઘટનનું સુમેળભર્યું નિર્માણ નથી અને જો તેને અલગ રાખવામાં નહીં આવે તો પસંદગી નિયમો હેઠળ આઈએએસની નિમણૂક માટે અધિકારીઓની પસંદગી પર વ્યાપક અસર પડશે કારણ કે પસંદગી સમિતિએ પછી વર્તમાન વર્ષની નહીં પણ અગાઉના અધિકારીઓની લાયકાત પર વિચાર કરવો જરૂરી રહેશે.વધુમાં, ઉચ્ચ અદાલતે અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદીને રાજ્ય સરકારના દિનાંક ૨૫/૧૦/૨૦૦૧ ના પત્રમાં અજાણતાં ટાઈપોગ્રાફિકલ ભૂલ હેઠળ રાહત આપી છે અને આ અનિવાર્યપણે વૈધાનિક નિયમો અને નિયમોની ભાવના અને ભાવનાને અવરોધે છે.નિયમનમાંથી તે સ્પષ્ટ છે કે અધિકારીઓની લાયકાતની ગણતરી તે વર્ષમાં ૧લી જાન્યુઆરીથી કરવામાં આવે છે જેમાં એસ. સી. એમ મળે છે જે તાત્કાલિક કિસ્સામાં ૧/૧/૨૦૦૨ હશે.

[૬૨૭-C; ૬૨૬-D-G; ૬૨૭-A]

દીવાની અપીલીય અધિકારક્ષેત્ર : દીવાની અપીલ નંબર ૬૨૩૪/૨૦૦૪.

W P નંબર ૯૬૫૩/૨૦૦૨ માં આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના ૧૩/૮/૨૦૦૨ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા વતી બી. દત્તા, એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ, સુબ્બા રાવ અને પી. પરમેસ્વરન હાજર રહ્યા હતા.

પ્રતિવાદીઓ માટે શ્રીમતી ડી ભારતી રેડ્ડી (એન. પી.), બી કૃષ્ણ પ્રસાદ (એન. પી.).

કોર્ટનો ચુકાદો જસ્ટિસ ડૉ. એ. આર. લક્ષ્મણન દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. પરવાનગી આપવામાં આવી છે.

અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપતા રિટ પિટિશન નંબર ૯૧૮૨/૨૦૦૨ માં હાઈકોર્ટના ચુકાદાને અનુસરીને હૈદરાબાદ ખાતે આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના રિટ પિટિશન નંબર ૯૬૫૩/૨૦૦૨ ના અંતિમ ચુકાદા સામે ઉપરોક્ત અપીલ નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે.

વર્ષ ૨૦૦૧ દરમિયાન, વર્ષ ૨૦૦૨ માટે આગોતરી કાર્યવાહી તરીકે, આંધ્રપ્રદેશના સામાન્ય વહીવટી વિભાગે તેમના તારીખ ૨૫.૧૦.૨૦૦૧ના ડી. ઓ. લેટર નંબર ૧૮૭૫/સ્પેશ્યલ.એ/૨૦૦૧-૦૨ દ્વારા આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૯૭ (ત્યારબાદ "રેગ્યુલેશન્સ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની જોગવાઈઓ હેઠળ આઈ. એ. એસ. માં નિમણૂક માટે વર્ષ ૨૦૦૨ માટે બિન-રાજ્ય સિવિલ સર્વિસ અધિકારીઓની પસંદગીની સૂચિ તૈયાર કરવા માટે યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશનને જરૂરી દરખાસ્તો મોકલવાનો નિર્ણય લીધો હતો.આ પત્ર દ્વારા, રાજ્ય સરકારના વિભાગોના તમામ સચિવોને વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે તેઓ આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) ના પદ પર નિમણૂક માટે લાયક બિન-એસ. સી. એસ. અધિકારીઓના નામ રજૂ કરે, જેથી પસંદગી નિયમો હેઠળ આઈ. એ. એસ. માં નિમણૂક માટે ૨૦૦૨ની પસંદગી યાદી તૈયાર કરવા માટે સંઘ લોક સેવા આયોગને દરખાસ્તો મોકલી શકાય.ઉપરોક્ત પત્રના "વિષય" શીર્ષકમાં, રાજ્ય સરકારે અજાણતાં સંકેત આપ્યો હતો કે ૨૦૦૨ને બદલે વર્ષ ૨૦૦૧ માટે બિન-એસ. સી. એસ. અધિકારીઓની પસંદગીની યાદી તૈયાર કરવા માટે દરખાસ્તો મંગાવવામાં આવી રહી છે.જોકે, ઉપરોક્ત પત્રના ફકરા ૨માં યોગ્ય રીતે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે રાજ્ય સરકારે આઈએએસની નિમણૂક માટે ૨૦૦૨ની પસંદગીની યાદી તૈયાર કરવા માટે સંઘ લોક સેવા આયોગને દરખાસ્ત

મોકલવાનો નિર્ણય લીધો હતો. પત્રના ફકરા ૩ માં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે જે ઉમેદવારોએ ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય વટાવી નથી તેઓ પાત્ર છે.

બિન-સમાવેશથી નારાજ, અહીંના પ્રથમ પ્રતિવાદી (જી. લિમ્બાદ્રી રાવ), આંધ્રપ્રદેશના બિન-એસસીએસ અધિકારીએ સેન્ટ્રલ એડમિનિસ્ટ્રેટિવ ટ્રિબ્યુનલ, હૈદરાબાદ સમક્ષ ભારત સંઘ વિરુદ્ધ ઓ. એ. નંબર ૧૭૧૧/૨૦૦૧ દાખલ કર્યો હતો. પ્રથમ પ્રતિવાદીએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ત્રણ દલીલો રજૂ કરી હતી:

એ.) પત્રના વિષયની જેમ, એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે વર્ષ ૨૦૦૧ માટે આઈ. એ. એસ. માં બિન-એસ. સી. એસ. અધિકારીઓની નિમણૂક માટે પસંદગી યાદી તૈયાર કરવાની દરખાસ્ત યુ. પી. એસ. સી. ને મોકલવાની છે. અરજદારે દલીલ કરી હતી કે પત્રના પેરા ૨ અને પેરા ૩માં વર્ષ ૨૦૦૨નો ઉલ્લેખ એક ભૂલ હતી. આ વિષયમાં ઉલ્લેખિત વર્ષ ૨૦૦૧ જ સાચું છે.

બી.) આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) નિયમન, ૧૯૮૭ના નિયમન ૪ (iii) ની જોગવાઈના સંદર્ભમાં, રાજ્ય સરકાર જે વર્ષમાં સમિતિની વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે તે વર્ષના જાન્યુઆરીના પ્રથમ

દિવસે ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરનાર વ્યક્તિના કેસને ધ્યાનમાં લેશે નહીં.આમ અરજદારે દલીલ કરી હતી કે ૨૫/૧૦/૨૦૦૧ પર બહાર પાડવામાં આવેલા રાજ્ય સરકારના પત્ર અનુસાર, જેમાં આ વિષયમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે વર્ષ ૨૦૦૧ માટે આઈ. એ. એસ. માં બિન-એસ. સી. એસ. અધિકારીઓની નિમણૂક માટે પસંદગી યાદી તૈયાર કરવાની દરખાસ્ત યુ. પી. એસ. સી. ને મોકલવામાં આવશે, ૨૦૦૧ની પસંદગી યાદી તૈયાર કરવાની છે, ૨૦૦૨ની પસંદગી યાદી નહીં.તેથી, તે ૧/૧/૨૦૦૧ પર વિચારણા માટે પાત્ર છે કારણ કે તેણે ૫૪ વર્ષની વય વટાવી નથી.

સી.) ભારત સરકારે ઓલ ઇન્ડિયા સર્વિસીસ ડેથ-કમ-રિટાયરમેન્ટ બેનિફિટ રૂલ્સ, ૧૯૫૮ (પેટા-નિયમ (૧) ના નિયમ ૧૬માં સુધારો કર્યો છે, જેમાં IAS સહિત AIS અધિકારીઓની નિવૃત્તિ વય ૫૮ વર્ષથી વધારીને ૬૦ વર્ષ કરવામાં આવી છે. તેથી, આઈએએસ (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) નિયમનો, ૧૯૯૭ ના નિયમ ૫ (૩) હેઠળ પ્રમાણસર મહત્તમ વય મર્યાદા વધારીને ૫૬ વર્ષ કરવી યોગ્ય અને યોગ્ય છે.ભારતસરકાર દ્વારા આમ કરવામાં નિષ્ફળતા એ અરજદારના મૂળભૂત અધિકારને

અસર કરે છે જે પાત્ર છે અને આઈએએસના પદ પર નિમણૂક માટે વિચારણા માટે હકદાર છે.

ટ્રિબ્યુનલે ૨૦૦૨ની પસંદગી યાદી તૈયાર કરવા માટે પસંદગી સમિતિ દ્વારા વિચારણા માટે પાત્રતા યાદીમાં તેમનું નામ સામેલ ન કરવાના રાજ્ય સરકારના નિર્ણયને તેના ૧.૫.૨૦૦૨ના ચુકાદામાં સમર્થન આપ્યું હતું. ટ્રિબ્યુનલે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:

"અમારા વિચારણા માટેનો મુદ્દો એ છે કે શું સરકારના સચિવ દ્વારા જી. એ. ડી. માં અન્ય સચિવોને દરખાસ્તો માંગતો ડી. ઓ. પત્ર સમિતિની વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાના રાજ્યના નિર્ણય સમાન છે.અમારો અભિપ્રાય છે કે અરજદારો માટે વિદ્વાન સલાહકાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલ સારી રીતે આધારિત નથી.ડી. ઓ. પત્રના વિષયમાં ટાઈપોગ્રાફિકલ ભૂલ છે જે પત્રના સાદા વાંચનથી સ્પષ્ટ થાય છે.તમામ વિભાગો પાસેથી દરખાસ્ત પ્રાપ્ત થયા પછી પણ, સરકારના વિવિધ સચિવો પાસેથી પ્રાપ્ત થનારી આ દરેક દરખાસ્તોની તપાસ કરવા માટે નોંધપાત્ર સમય લેવામાં આવે છે.ત્યારબાદ જી. એ. ડી. માં સરકારના સચિવ નામોની પસંદગી કરવા માટે સરકારની વિચારણા માટે એકીકૃત

દરખાસ્તો રજૂ કરે છે.વિવિધ વિભાગોમાંથી માત્ર દરખાસ્તો બોલાવવાથી અરજદારોને નિયમો હેઠળ નિર્ધારિત તેમના કેસોની વિચારણા કરવાનો અધિકાર મળતો નથી.અરજદારો દ્વારા વિનંતી કરાયેલી વયમર્યાદા ૫૪ વર્ષથી વધારીને ૫૬ વર્ષ કરવા સંબંધિત દલીલ કેન્દ્ર સરકારની નીતિ પર અસર કરતી બાબત છે.અમારો મત છે કે તે માત્ર અરજદારોને જ લાગુ પડતો મુદ્દો નથી.અમે આ વિષય પર કોઈ પણ આદેશ પસાર કરવાનું ટાળીએ છીએ કારણ કે અરજદારોને ૮.૪.૨૦૦૨ પર પ્રવેશ સુનાવણી દરમિયાન O A ૧૭૧૧/૨૦૦૧ માં MA ૧૨૨/૦૨ પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

તેના ઓ. એ. ની બરતરફીથી નારાજ, અહીંના પ્રથમ પ્રતિવાદીએ આ આદેશોને પડકારતી રિટ પિટિશન નંબર ૯૬૫૩/૨૦૦૨ હાઈકોર્ટમાં દાખલ કરી હતી.અહીં પ્રતિવાદી નંબર ૧ એ ટ્રિબ્યુનલના આદેશને રદ કરવાની અને તેમાં પ્રતિવાદી-અધિકારીઓને નિર્દેશ આપવાની વિનંતી કરી હતી કે અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદી નિયમનના નિયમન ૪ મુજબ આઈએએસમાં પસંદગી દ્વારા નિમણૂક માટે વિચારણા માટે પાત્ર છે અને એ પણ જાહેર કરવા માટે કે આઈએએસ (સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ દ્વારા નિમણૂક) નિયમન, ૧૯૫૫ એટલે કે નિયમન ૪ (બી) (ii) હેઠળ ૨૮ વર્ષથી ૩૦ વર્ષના કિસ્સામાં કરવામાં આવેલી લાયકાતની

તારીખને ૫૪ વર્ષથી વધારીને ૫૬ વર્ષ કરવામાં ભારત સરકારની કાર્યવાહી ભેદભાવપૂર્ણ છે જે કલમ ૧૪ હેઠળ બાંધધરીકૃત તેના મૂળભૂત અધિકારોને અસર કરે છે અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૬.

ઉચ્ચ અદાલતે રિટ પિટિશન નંબર ૯૧૮૨/૨૦૦૨ માં ૧૩/૮/૨૦૦૨ ના ચુકાદા/આદેશમાં નોંધાયેલા સમાન કારણોસર રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપી હતી અને ૨/૧/૨૦૦૧ ના વિવાદિત ચુકાદાને રદ કર્યો હતો.તે મુજબ રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને પરિણામે નિર્દેશો પણ જારી કરવામાં આવ્યા હતા.જો કે, ઉચ્ચ અદાલતે વચ વધારવા માટેના તેમના કેસ પર વિચાર કરવા માટે અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદીની દલીલને આ આધાર પર નકારી કાઢી હતી કે આવી રાહત અદાલત દ્વારા આપી શકાતી નથી અને ઉચ્ચ અદાલત તરફથી આવો કોઈ પણ નિર્દેશ પ્રતિવાદી-સત્તાઓને કાયદાની વિરુદ્ધ કામ કરવા માટે મજબૂર કરવા સમાન હશે.

રિટ પિટિશન નંબર ૯૧૮૨/૨૦૦૨ માં પસાર કરાયેલો ચુકાદો જે તે જ તારીખે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, તે પણ આ અપીલમાં જોડાણ તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.તેમાં, ઉચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:

".....તાલ્કાલિક કેસમાં, અરજદારે જાન્યુઆરી, ૨૦૦૧ના પ્રથમ દિવસે ૫૪ વર્ષની વય વટાવી નથી.આવા સમાવેશ માટે અરજદારના કેસને ધ્યાનમાં લેવા સિવાય રાજ્ય સરકાર પાસે કોઈ વિકલ્પ બચ્યો નથી કારણ કે તેણે ૧/૧/૨૦૦૧ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી નથી.૫૪ વર્ષની વયની પ્રાપ્તિ એ વર્ષના જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસના સંદર્ભમાં છે જેમાં સમિતિના વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે, ખાલી જગ્યાઓના સંદર્ભમાં નહીં.જે નિર્ણાયક છે તે તે વર્ષ છે જેમાં નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે.એ સાચું છે કે દરખાસ્તો રજૂ કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે અને તે મુજબ વર્ષ ૨૦૦૨ માટે પસંદગીની યાદી તૈયાર કરવા માટે ઓક્ટોબર, ૨૦૦૧ દરમિયાન દરખાસ્તો મંગાવવામાં આવી છે.

ઉપરોક્ત કારણોસર, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અરજદારનું નામ એ આધાર પર સામેલ ન કરવા માટે લેવામાં આવેલો મત કે તેણે ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી છે તે સંપૂર્ણપણે બિનટકાઉ છે.પ્રતિવાદીઓએ અરજદારની ઉંમરને ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષથી વધુ એટલે કે ખાલી જગ્યાઓ ઊભી થઈ છે તે વર્ષના સંદર્ભમાં ઉલ્લેખ કરવામાં ભૂલ કરી છે.નિર્ણાયક જરૂરિયાત

એ છે કે જે વર્ષે રાજ્ય સરકારે સમિતિની વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લીધો હોય તે વર્ષના જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસે પૃષ્ઠ વર્ષની વય પાર ન કરવી જોઈએ.માત્ર ૨૦૦૧નું વર્ષ જ સુસંગત છે.નિર્ણાયક તારીખ ૧લી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૧ છે.એ સાચું છે કે, તે તારીખ સુધીમાં, અરજદારે પૃષ્ઠ વર્ષની વય વટાવી નથી.

વિવાદિત ચુકાદાથી નારાજ થઈને, વિશેષ રજા દ્વારા ઉપરોક્ત અપીલ આ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી છે.તમામ પ્રતિવાદીઓ પર નોટિસની સેવા પૂર્ણ હોવા છતાં, કોઈ પણ પ્રતિવાદીઓ માટે હાજર થતું નથી.

અમે અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી બી. દત્તાને સાંભળ્યા હતા.વિદ્વાન એ. એસ. જી. એ દલીલ કરી હતી કે નિયમન ૪ પર હાઈકોર્ટ દ્વારા મૂકવામાં આવેલું બાંધકામ સંપૂર્ણપણે ખોટું છે અને રાજ્ય સરકારે પ્રથમ પ્રતિવાદીના કેસને અહીં સમાવેશ કરવા માટે ધ્યાનમાં લેવો પડશે કારણ કે તેણે ૧/૧/૨૦૦૧ પર પૃષ્ઠ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી નથી.ઉચ્ચ અદાલતે એવું કહીને ભૂલ કરી હતી કે ખાલી જગ્યા જે વર્ષમાં ખાલી જગ્યા ઊભી થઈ છે તેના સંદર્ભમાં ખાલી જગ્યા ભરવી પડશે.પોતાની દલીલો પૂરી કરતાં, વિદ્વાન

એ. એસ. જી. એ રજૂઆત કરી હતી કે ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો મત બિનટકાઉ છે અને આ અદાલત દ્વારા તેને રદ કરવામાં આવે તે યોગ્ય છે.

આ કેસની પૃષ્ઠભૂમિ હકીકતોમાં, આ અદાલત દ્વારા વિચારણા માટે કાયદાનો નીચેનો પ્રશ્ન ઊભો થાય છે:

"શું ઉચ્ચ અદાલત એવું માનવા માટે વાજબી છે કે પ્રથમ પ્રતિવાદી ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હોવા છતાં પણ IAS માં પસંદગી દ્વારા નિમણૂક માટે વિચારણા માટે સામેલ થવાનો હકદાર છે.:"

બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તાત્કાલિક અપીલમાં જે ટૂંકો પ્રશ્ન વિચારણા માટે આવે છે તે એ છે કે શું પ્રતિવાદીએ પ્રથમ પ્રતિવાદીએ ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી છે તેના આધારે વર્ષ ૨૦૦૨ માટે બિન-રાજ્ય નાગરિક સેવા અધિકારીઓની પસંદગીની સૂચિ તૈયાર કરવા માટે સંઘ લોક સેવા આયોગને મોકલવામાં આવનારી દરખાસ્તોમાં પ્રથમ પ્રતિવાદીનો સમાવેશ ન કરવાના કેસને ધ્યાનમાં લેવામાં કોઈ ગેરકાયદેસરતા કરી છે.

અહીં અપીલકર્તાની દલીલની પ્રશંસા કરવા માટે, નિયમનું નિયમન જ નીચે દર્શાવેલ છે:

"રાજ્ય સરકાર સમિતિની વિચારણા માટે દરખાસ્તો મોકલશે:

(૧) રાજ્ય સરકાર રાજ્ય સિવિલ સર્વિસ સાથે સંકળાયેલી નહીં પરંતુ રાજ્યની બાબતોના સંબંધમાં સેવા આપતી વ્યક્તિના કેસને ધ્યાનમાં લેશે, જે,

(i) ઉત્કૃષ્ટ યોગ્યતા અને ક્ષમતા ધરાવે છે અને

(ii) નોંધપાત્ર ક્ષમતામાં રાજપત્રિત હોદ્દો ધરાવે છે અને

(iii) જે વર્ષમાં તેનો કેસ રાજ્ય સિવિલ સર્વિસમાં ડેપ્યુટી કલેક્ટરના હોદ્દાની સમકક્ષ જાહેર કરવામાં આવ્યો હોય તેવા કોઈ પણ હોદ્દામાં વિચારણા કરવામાં આવી રહી હોય તે વર્ષના જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસે રાજ્ય સરકાર હેઠળ ઓછામાં ઓછી ૮ વર્ષની સતત સેવા પૂર્ણ કરી હોય અને તે વ્યક્તિને સમિતિની વિચારણા માટે પ્રસ્તાવિત કરી હોય.સમિતિની વિચારણા માટે

પ્રસ્તાવિત વ્યક્તિઓની સંખ્યા વર્ષ દરમિયાન ભરવાની પ્રસ્તાવિત ખાલી જગ્યાઓની સંખ્યાના પાંચ ગણાથી વધુ ન હોવી જોઈએ.

પરંતુ જે વર્ષમાં સમિતિની વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે તે વર્ષના જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસે પૃષ્ઠ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરનાર વ્યક્તિના કેસને રાજ્ય સરકાર ધ્યાનમાં લેશે નહીં.

પરંતુ એ પણ કે જે વ્યક્તિને અગાઉની પસંદગીની યાદીમાં સામેલ કરવામાં આવી હોય અને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આ નિયમનના નિયમન હની જોગવાઈઓ અનુસાર નિમણૂક કરવામાં આવી ન હોય તેવા વ્યક્તિના કેસને રાજ્ય સરકાર ધ્યાનમાં લેશે નહીં.

આપણી સામે કોઈ વિવાદ નથી કે પ્રથમ પ્રતિવાદીની જન્મ તારીખ ૨૦/૧/૧૯૪૭ છે અને તેણે ૨૦/૧/૨૦૦૧ પર પૃષ્ઠ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી છે. પ્રથમ પ્રતિવાદીના કિસ્સામાં અન્ય પ્રતિવાદીઓએ ૨૫/૧૦/૨૦૦૧ પર પસંદગી પ્રક્રિયા શરૂ કરી છે, જેમાં પસંદગી યાદીમાં સમાવેશ કરવા માટે તેમના કેસોની વિચારણા માટે પાત્ર બિન-રાજ્ય નાગરિક સેવા અધિકારીઓની દરખાસ્તો મંગાવવામાં આવી છે. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે પ્રથમ

પ્રતિવાદીનું નામ ઉપરોક્ત ચાદીમાં સામેલ હોવું જોઈએ કારણ કે તે તમામ જરૂરિયાતોને સંતોષે છે.૨/૧/૨૦૦૨ ના વિવાદિત આદેશ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, પ્રતિવાદીઓ-સત્તાવાળાઓએ અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદીનું નામ ફક્ત આ આધાર પર સામેલ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે ૨૦૦૧ દરમિયાન ઊભી થયેલી ખાલી જગ્યાઓના સંદર્ભમાં દરખાસ્તો મોકલવી જરૂરી છે અને જે ૧/૧/૨૦૦૨ પર ઉપલબ્ધ છે અને તે તારીખ સુધીમાં પ્રથમ પ્રતિવાદીએ ૧/૧/૨૦૦૨ પર ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હતી.

અમે પહેલાથી જ નિયમનના નિયમન જ ને બહાર કાઢ્યું છે જે સ્પષ્ટ કરે છે કે રાજ્ય સરકારે દરખાસ્તો પર વિચાર કરતી વખતે રાજ્ય સિવિલ સેવા સાથે સંબંધિત ન હોય પરંતુ રાજ્યની બાબતોના સંબંધમાં સેવા આપતી વ્યક્તિના કેસ પર વિચાર કરવો જરૂરી છે, જે ઉત્કૃષ્ટ યોગ્યતા અને ક્ષમતા ધરાવે છે અને નોંધપાત્ર ક્ષમતામાં રાજપત્રિત પદ ધરાવે છે અને જે વર્ષમાં તેને રાજ્ય સિવિલ સેવાઓમાં નાયબ કલેક્ટરના પદની સમકક્ષ જાહેર કરવામાં આવ્યો છે તે વર્ષના જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસે રાજ્ય સરકાર હેઠળ ઓછામાં ઓછી ૮ વર્ષની સતત સેવા પૂર્ણ કરી છે.રાજ્ય સરકારે સમિતિની વિચારણા માટે આવી લાયકાત ધરાવતી વ્યક્તિઓના નામ પ્રસ્તાવિત કરવા જરૂરી છે.

જો કે, પરંતુકમાં આદેશ આપવામાં આવ્યો છે કે રાજ્ય સરકાર જે વર્ષ જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસે ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હોય તે વ્યક્તિના કેસને ધ્યાનમાં લેશે નહીં, જેમાં સમિતિના વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદીએ દલીલ કરી હતી કે તારીખ ૨૫/૧૦/૨૦૦૧ ના ડી. ઓ. પત્ર પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે, રાજ્ય સરકારે નિયમોની જોગવાઈઓ હેઠળ આઈ. એ. એસ. માં નિમણૂક માટે વર્ષ ૨૦૦૨ માટે બિન-રાજ્ય નાગરિક સેવા અધિકારીઓની પસંદગીની યાદી તૈયાર કરવા માટે સંઘ લોક સેવા આયોગને જરૂરી દરખાસ્તો મોકલવાનો નિર્ણય લીધો છે.

અમારા મતે, ઉચ્ચ અદાલત નિયમન જ ને ખોટી રીતે ટાંકીને પ્રથમ પ્રતિવાદીની રિટ અરજીને મંજૂરી આપવામાં યોગ્ય નથી. દસ્તાવેજો પરથી જાણવા મળે છે કે ભરતી વર્ષ ૨૦૦૨ માટે દરખાસ્તો તે વર્ષમાં પ્રાપ્ત થઈ હતી અને અધિકારીઓની લાયકાતની ગણતરી પસંદગી નિયમનની જોગવાઈઓ અનુસાર ૧લી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૨થી કરવામાં આવી હતી. ઉચ્ચ ન્યાયાલયનું નિરીક્ષણ કે અધિકારીઓની લાયકાતને ૧/૧/૨૦૦૧ માંથી ગણવામાં આવે છે તે નિયમો અને નિયમોનું ખોટું અર્થઘટન છે અને આ અર્થઘટન યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી સમગ્ર પસંદગી પ્રક્રિયાને માત્ર આંધ્રપ્રદેશ

સરકાર માટે જ નહીં પરંતુ તમામ રાજ્ય/કેડર્સ માટે પણ નિર્ણયક બનાવશે જ્યાં પસંદગી નિયમો હેઠળ પસંદગી કરવામાં આવી છે. ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા નિયમોનું અર્થઘટન એ નિયમો અને વિનિયમોના અર્થઘટનનું સુમેળભર્યું નિર્માણ નથી અને જો તેને અલગ રાખવામાં નહીં આવે તો પસંદગીના નિયમો હેઠળ આઈએએસમાં નિમણૂક માટે અધિકારીઓની પસંદગી પર વ્યાપક અસર પડશે કારણ કે પસંદગી સમિતિએ પછી વર્તમાન વર્ષની નહીં પણ અગાઉના અધિકારીઓની લાયકાત પર વિચાર કરવો જરૂરી રહેશે. વધુમાં, ઉચ્ચ અદાલતે અહીં પ્રથમ પ્રતિવાદીને રાજ્ય સરકારના દિનાંક ૨૫/૧૦/૨૦૦૧ ના પત્રમાં અજાણતાં ટાઈપોગ્રાફિકલ ભૂલ હેઠળ રાહત આપી છે અને આ અનિવાર્યપણે વૈધાનિક નિયમો અને નિયમોની ભાવના અને ભાવનાને અવરોધે છે. ઉલ્લેખિત "વિષય" માં ૨૫/૧૦/૨૦૦૧ તારીખના ડી. ઓ. પત્રમાં ટંકલેખનની ભૂલ:- વર્ષ ૨૦૦૧ માટે આઈ. એ. એસ. (પસંદગી દ્વારા નિમણૂક) નિયમનો, ૧૯૯૭ હેઠળ આઈ. એ. એસ. માં નિમણૂક માટે બિન-એસ. સી. એસ. અધિકારીઓની સૂચિ પસંદ કરો-દરખાસ્તો-માંગવામાં આવી છે. જોકે, બાકીના પેરાસમાં સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે. ફક્ત ૨ અને ૩માં દર્શાવ્યા મુજબ ૧/૧/૨૦૦૨ પર યોગ્યતા હતી કે વિવિધ વિભાગો પાસેથી દરખાસ્તો મંગાવવામાં આવી હતી.

નિયમનમાંથી તે સ્પષ્ટ છે કે અધિકારીઓની લાયકાતની ગણતરી જે વર્ષમાં SCM મળે છે તે વર્ષની ૧લી જાન્યુઆરીથી કરવામાં આવે છે, જે તાત્કાલિક કિસ્સામાં ૧/૧/૨૦૦૨ હશે.

નિયમન ૪ ની જોગવાઈ સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે રાજ્ય સરકાર જે વર્ષમાં જાન્યુઆરીના પ્રથમ દિવસે ૫૪ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હોય તેવા વ્યક્તિના કેસને ધ્યાનમાં લેશે નહીં જેમાં સમિતિના વિચારણા માટે નામોની દરખાસ્ત કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

તાત્કાલિક કિસ્સામાં, પહેલેથી જ નોંધાયું છે તેમ, રાજ્ય સરકાર દ્વારા જાન્યુઆરી, ૨૦૦૨માં દરખાસ્ત મોકલવામાં આવી હતી.તેથી, ૧/૧/૨૦૦૨ પર, પ્રથમ પ્રતિવાદીએ ૫૪ વર્ષની વય પૂર્ણ કરી છે.

અમારા મતે, પ્રથમ પ્રતિવાદી પાત્ર નથી અને પસંદગી દ્વારા આઈએએસના પદ પર નિમણૂક માટે તેના નામ પર વિચાર કરવા માટે હકદાર નથી.

ઉપરોક્ત કારણોસર, અમારો અભિપ્રાય છે કે આંદ્રપ્રદેશની ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો વિવાદિત ચુકાદો બિનટકાઉ છે અને તેને

રદબાતલ કરી શકાય છે.તદનુસાર, અમે અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ.જો કે, અમે કોઈ ખર્ચનો ઓર્ડર આપતા નથી.

કે કે ટી

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.